

21-5-2025

Michiel de Boer
Team Energie en warmte

Evaluatie Leeuwarder Energie Agenda & Participatieve Waarde Evaluatie

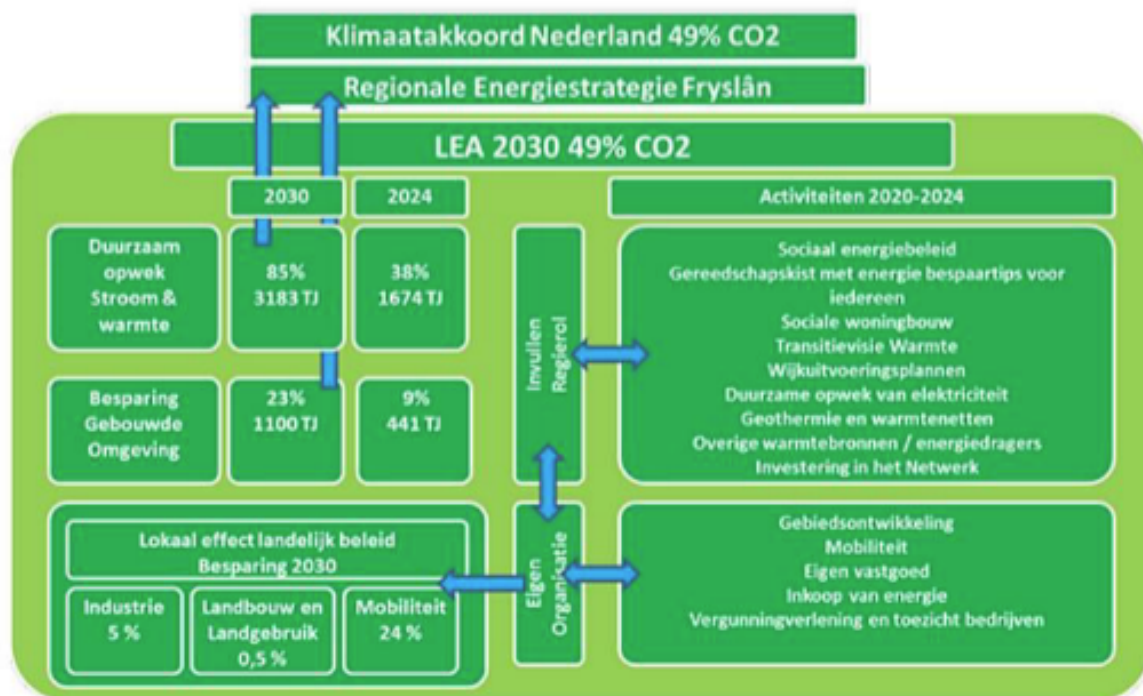
De Leeuwarder Energie Agenda

- 2021 vastgesteld, liep tot eind 2024
- Terugdringen van de CO₂-uitstoot met 49% in 2030
- Nieuw beleidsprogramma
- Terugdringen van de CO₂-uitstoot met 60% in 2030
- Startnotitie Energie

Evaluatie LEA

- Doel van de evaluatie
 - Het evalueren van de effectiviteit van de LEA.
 - Beoordelen van de realisatie van de doelen voor 2024.
 - Analyseren van factoren die invloed hadden op de resultaten en knelpunten.
 - Aanbevelingen doen voor toekomstig beleid
- Methodologie
 - Kwantitatieve als kwalitatieve elementen.
 - Cijfers & interviews
 - Ook nieuwe onderwerpen meegenomen

Figuur 1 - Doelen en activiteiten uit de LEA

Algemeen resultaat

- Niet alle kwantitatieve doelen voor 2024 zijn gehaald
- Op het gebied van energiebesparing zijn juist extra activiteiten gedaan.
- Wat betreft de eigen organisatie is op alle thema's een professionaliseringsslag gemaakt

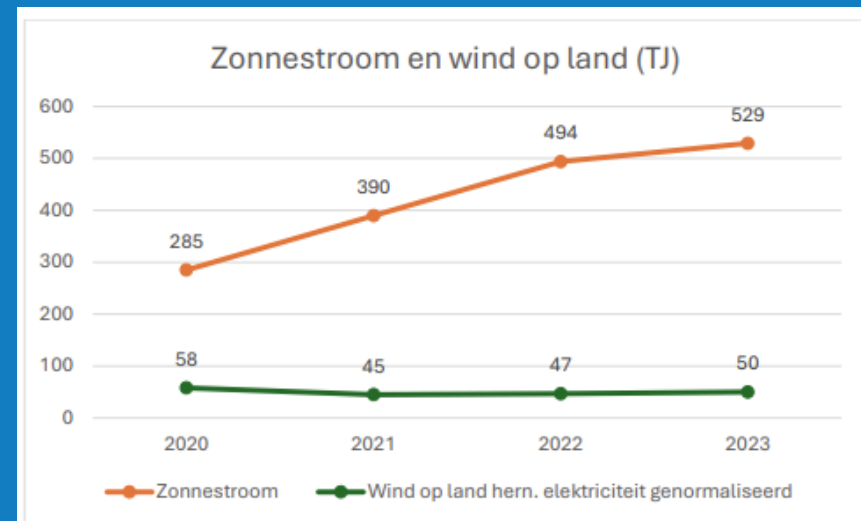
Doelen voor 2024	Doel gehaald?	Toelichting
Vergroten van de opwek aan duurzame energie zodat 38% van de benodigde energie duurzaam wordt opgewekt (1674 Tj; 1006 Tj duurzame elektriciteit en 668 Tj duurzame warmte);	Niet gehaald	Het doel voor 2024 was om 1674 TJ op te wekken (1.006 TJ Elektriciteit en 668 TJ Warmte). De getallen over het aandeel hernieuwbare elektriciteit en warmte zijn niet volledig beschikbaar tot 2024. In 2022 werd 764 TJ aan duurzame energie opgewekt in de gemeente Leeuwarden uit zon, wind, biogas en warmte ¹ . De doelstelling van 1674 TJ in 2024 is vermoedelijk niet gehaald, omdat er geen grootschalige opwek van elektriciteit bij is gekomen. Ook de groei van hernieuwbare warmte blijft achter.
Een energiebesparing van 9% in de gebouwde omgeving, en een daling van het energieverbruik in de bebouwde omgeving naar 4400 Tj;	Gehaald	De benodigde energie voor de gebouwde omgeving daalt jaarlijks. In het basisjaar 2020 was dit 4840 TJ ² . In 2023 was het energieverbruik in de gebouwde omgeving gedaald tot 3845 TJ ³ . Over het geheel is het energieverbruik in 2023 t.o.v. 2021 met 10% gedaald. Aangenomen kan worden dat het energieverbruik in 2024 nog lager ligt, en dat de doelstelling dus gehaald is.
Verbeteren eigen organisatie	Geen kernresultaat vastgesteld	Toelichting onderstaand per onderwerp.

Resultaten per hoofddoelstelling

- Doel duurzame opwek: Niet gehaald
 - In 2022 was 764 TJ opgewekt
 - Geen grootschalige opwek & warmte.
 - Het grootschalige warmtenet met geothermie is vertraagd
- Doel energiebesparing: Gehaald
 - Het energieverbruik in de gebouwde omgeving daalt jaarlijks.
- Doel verbeteren eigen organisatie:
 - Geen kernresultaat vastgesteld. Professionalisering zichtbaar op alle thema's

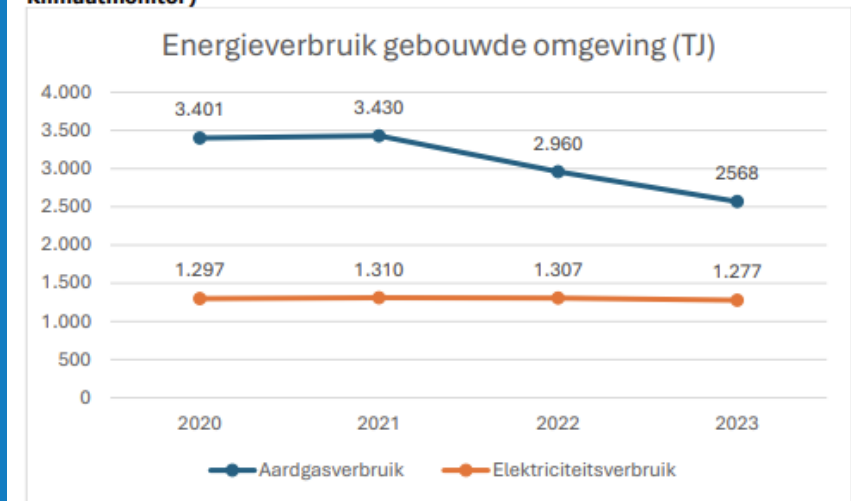
Tabel 3 - Doelen duurzame energie en gerealiseerde aandeel. Bron: dashboard rijksoverheid en CBS statline

Duurzame energie	Doel 2024	Resultaat 2022
Totaal	1674 TJ	764 TJ
Elektriciteit	1006 TJ	548 TJ - Zon: 494 TJ - Wind: 47 TJ - Biogas: 7 TJ
Warmte	668 TJ	216 TJ

Figuur 2 – Zonnestroom en wind op land in gemeente Leeuwarden, 2020-2023 (Bron: Regionale Klimaatmonitor)

Tabel 7 - Energieverbruik gebouwde omgeving gemeente Leeuwarden (Bron: Regionale Klimaatmonitor)⁶

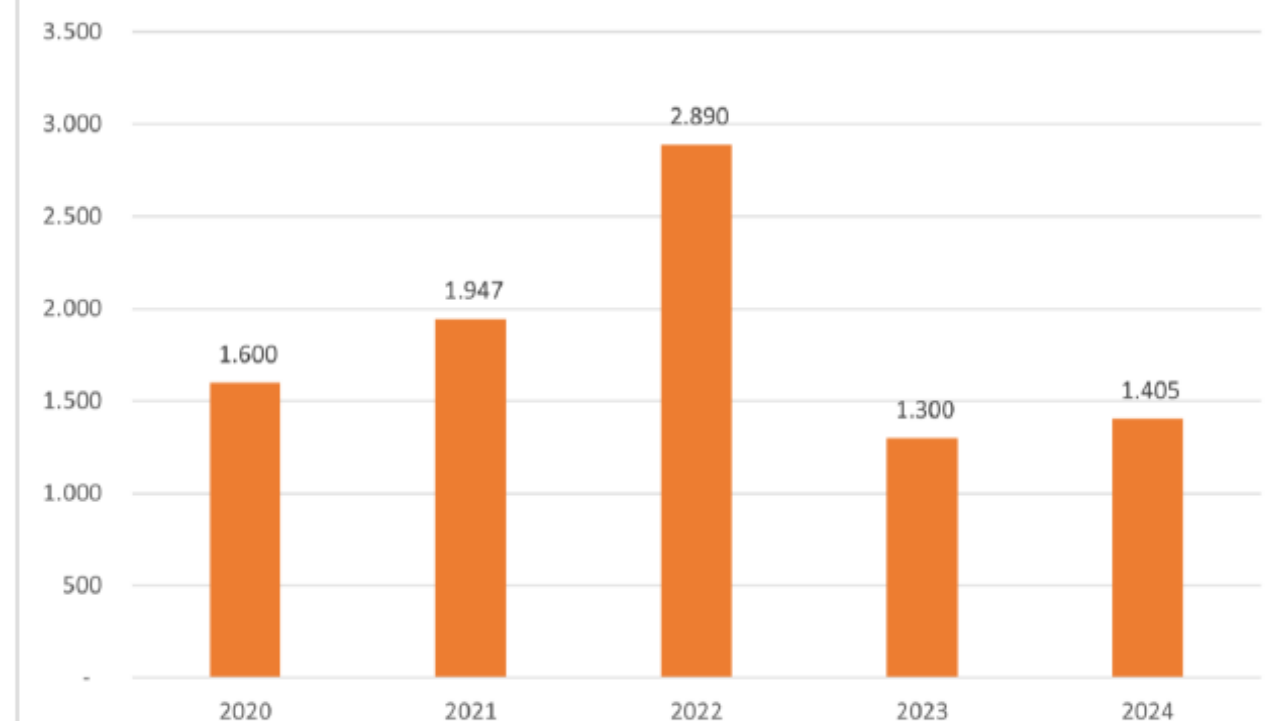
Status activiteiten (selectie uit de LEA 2021-2024)

- Wijkuitvoeringsplannen voor 15.000 gebouwen
- Ondersteuning huishoudens
- Gereedskapskist (bereik 10.000 huishoudens/jaar): Aantallen gehaald.
- Ondersteuning VvE's (40 VvE's per jaar): Niet gehaald.

Aanbevelingen voor toekomstig beleid

- Monitoring en sturing
- Structuur en focus van het energiebeleid
- Integratie binnen de organisatie
- Samenwerking met externe partners
- Opwekken van duurzame energie
- Energiebesparing

Tabel 8 - Aantal nieuw aangemaakte klanten energiecoaches. (Bron: gemeente Leeuwarden)

Inwonersraadpleging over het energiebeleid in de gemeente Leeuwarden

- Algemeen: aanleiding, kernvragen en deelnemers
- Houding t.o.v. de ambitie
- Waar moet de gemeente voor zorgen
- Hoe het doel behalen
- Conclusie, toepassing & andere momenten

**Resultaten van een inwonersraadpleging
over het energiebeleid in de gemeente
Leeuwarden**

Tabel 1. Samenstelling van de respondenten naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau

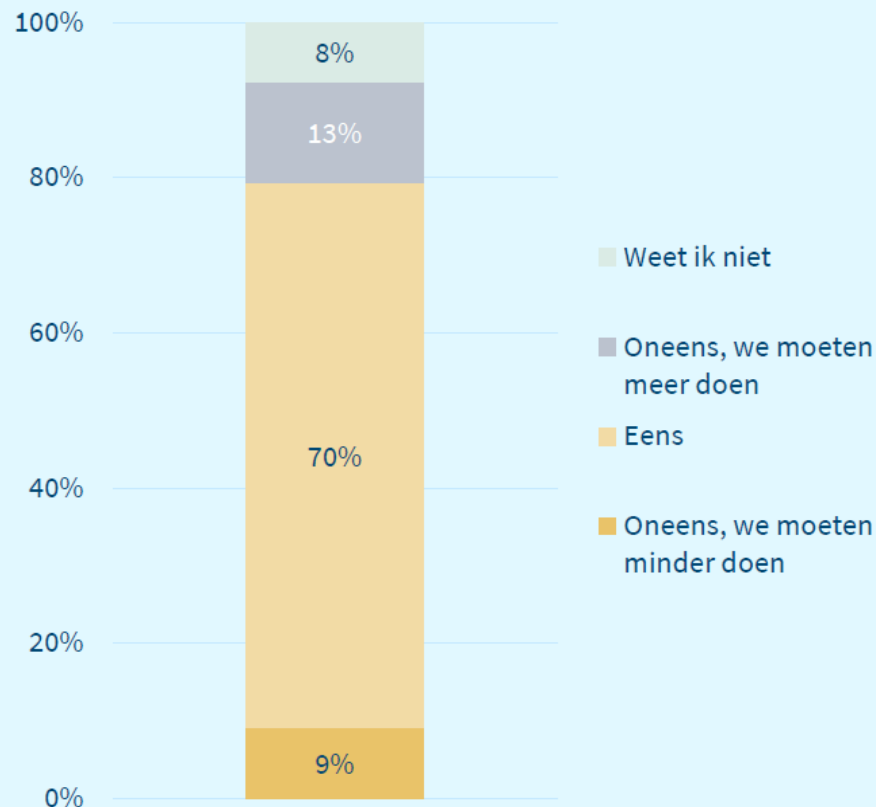
Geslacht	Aandeel gemeente*	Deelnemers** (n=669)
Vrouw	50,2%	47,6%
Man	49,8%	50,8%
Leeftijd		
16 tot 24 jaar	17,5%	16,0%
25 tot 44 jaar	31,0%	28,1%
45 tot 64 jaar	28,6%	27,5%
65 jaar en ouder	22,9%	27,8%
Opleiding		
Praktisch	24,0%	13,6%
Middelbaar	44,6%	33,3%
Theoretisch	31,5%	49,0%
Binnen/buiten de stad		
Binnen de stad	74,8%	79,9%
Buiten de stad	25,2%	18,5%

Aanleiding, kernvragen en deelnemers

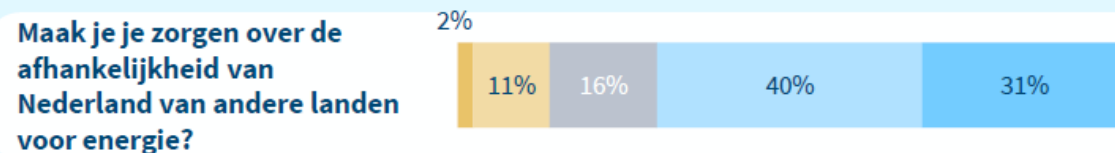
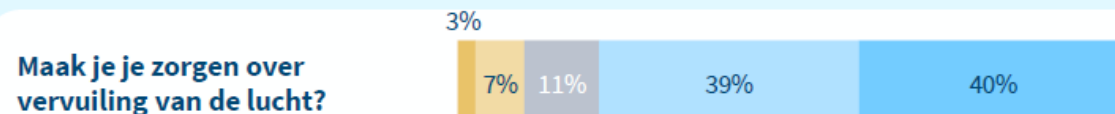
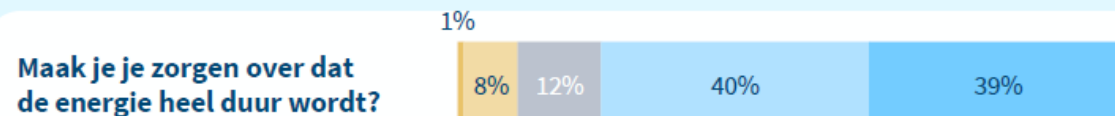
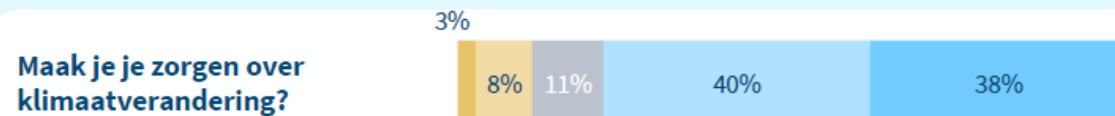
- Aanleiding: nieuw beleid & ambitie
- Hoofdvraag: inzicht in zorgen, voorkeuren en waarden
- Deelnemers: totaal 1516 inwoners & rapportcijfer 7,3

Houding t.o.v. de ambitie

Figuur 1. Houding van deelnemers: “Wat vind je van het doel om in 2030 in de gemeente 60% minder broeikasgassen* uit te stoten?”

Figuur 2. Vier vragen: Maken deelnemers zich zorgen?

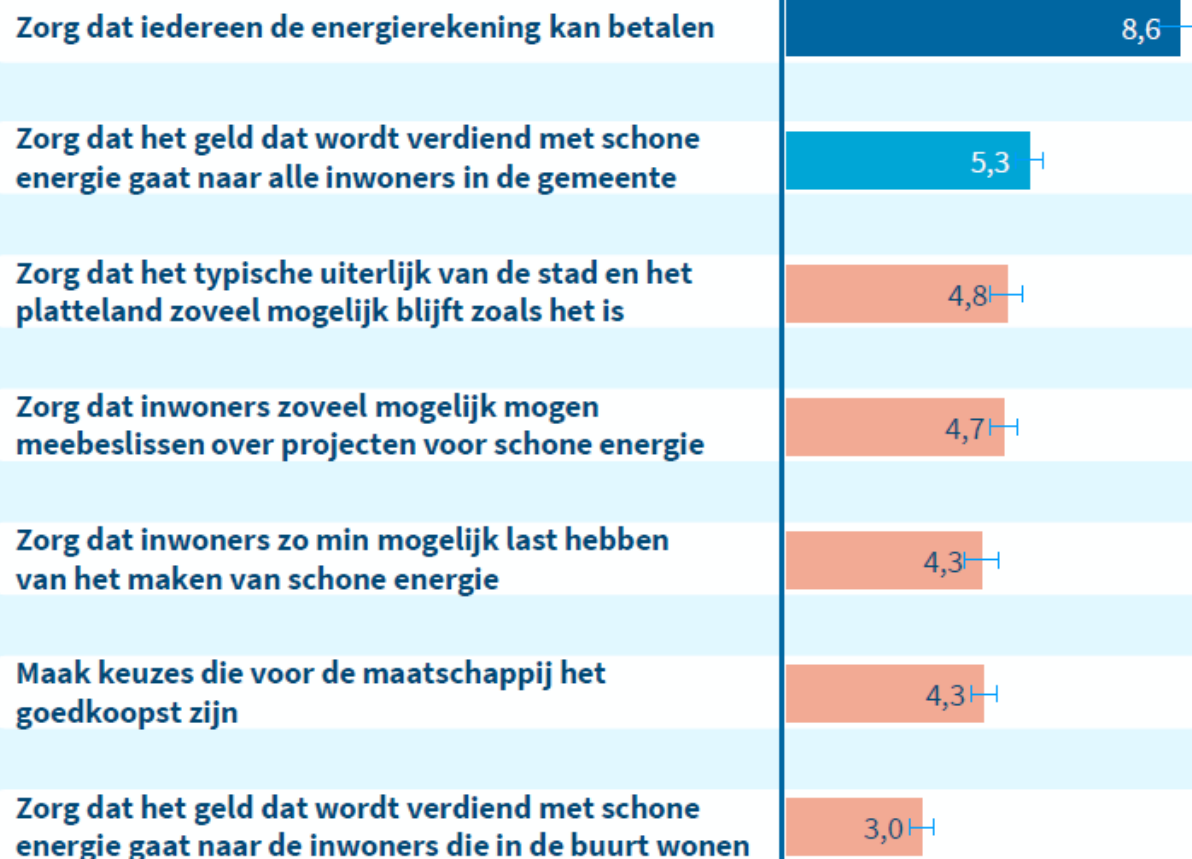

Legenda

- Nee, helemaal niet
- Nee, niet echt
- Neutraal
- Ja, een beetje
- Ja, heel erg

Waar moet de gemeente voor zorgen

Figuur 3. “Waar moet de gemeente voor zorgen met de plannen over energie?”

Legenda

0 tot 2,5
punten

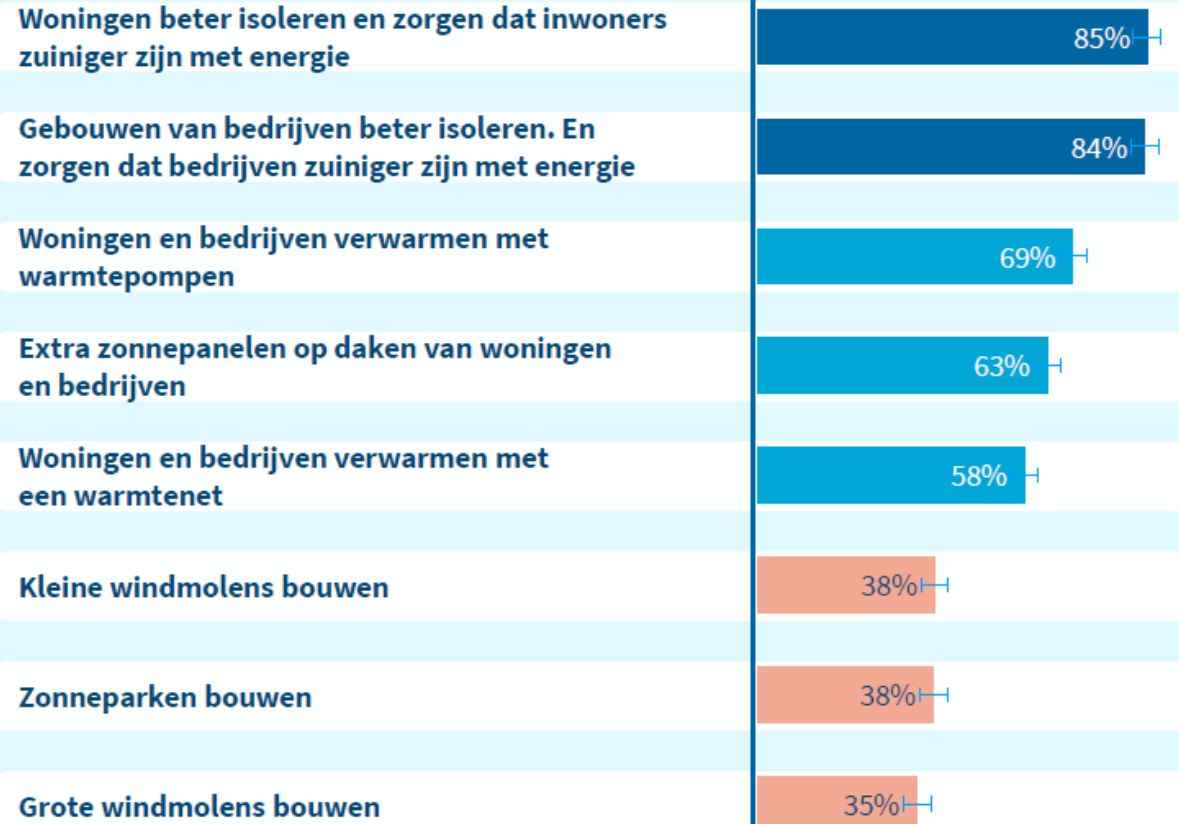
2,5 tot 5
punten

5 tot 7,5
punten

7,5 punten
of meer

Hoe willen de inwoners van Leeuwarden het doel behalen?

Figuur 5. “Welke dingen moeten we in de gemeente doen om het doel te halen”

Legenda

0 tot 25%

25 tot 50%

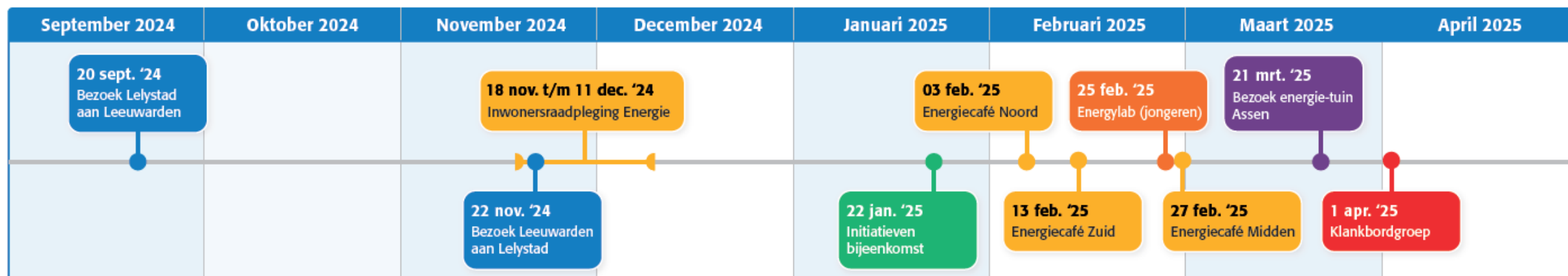
50 tot 75%

75 tot 100%

Conclusie, toepassing & andere momenten

- Inwoners van Leeuwarden ondersteunen de ambitie
- Hoogste prioriteit bij betaalbaarheid voor iedereen
- Isoleren en energie besparen als de cruciale stap om het doel te bereiken
- Er is veel steun voor een actieve rol van de gemeente in de energietransitie

Tijdslijn participatie energie

Vervolg

- Na de zomer ter inzagelegging
- Informatieve bijeenkomst, debat en besluit
 - Besluit over het addendum en programma naar het college te sturen

Resultaten inwonersraadpleging Energie

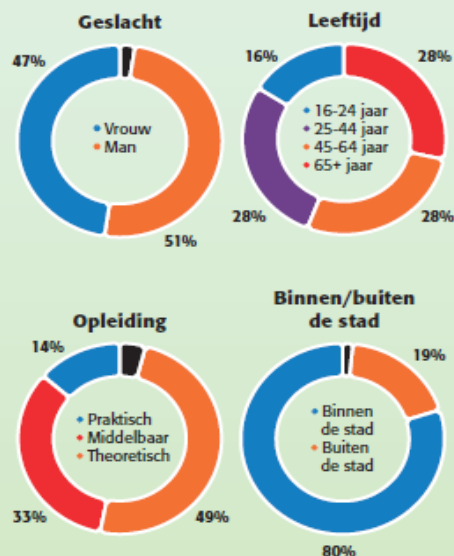
In november en december 2024 konden inwoners via een online vragenlijst/raadpleging meedenken over 'Wat gemeente Leeuwarden in de toekomst energie geeft'. De uitkomsten van deze raadpleging worden verwerkt in het nieuwe Energiebeleid van gemeente Leeuwarden.

Hier delen we met u een overzicht van de belangrijkste uitkomsten.

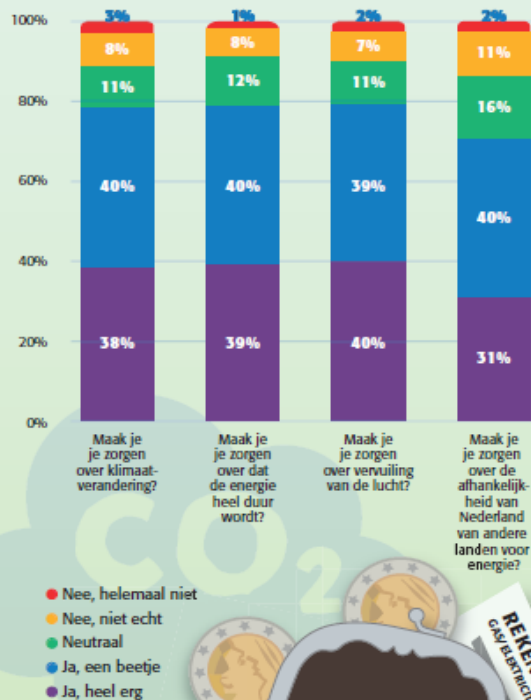

Wie zijn onze deelnemers?

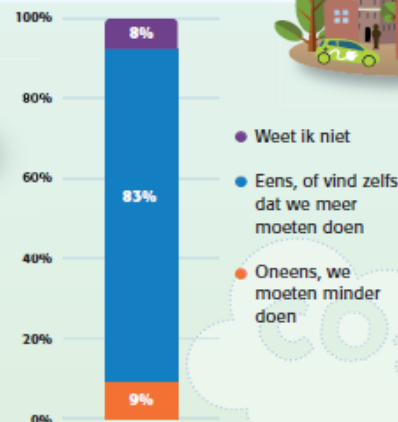
1516 mensen hebben deelgenomen

Maken inwoners zich zorgen?

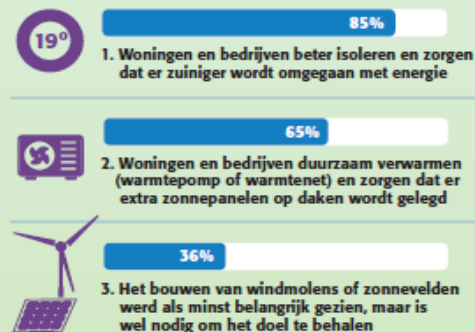

Wat vind je van het doel om in de gemeente in 2030 60% minder CO₂ uit te stoten?

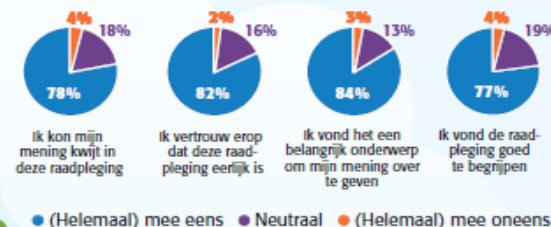

Welke dingen moeten we in de gemeente doen om het doel te behalen?

Deelnemers kregen meerdere stellingen voorgelegd die zij, op volgorde van belangrijkheid, punten moesten geven. De meerderheid vindt stelling 1 en 2 het belangrijkste. Stelling 3 vinden zij het minst belangrijk.

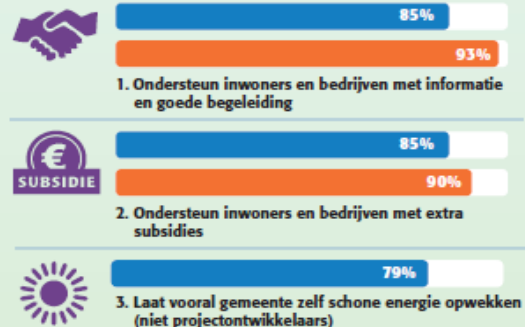
Over de inwonersraadpleging

Welke rol kan de gemeente Leeuwarden het beste vervullen?

Deelnemers werd gevraagd naar:

- Wat kan gemeente doen zodat inwoners en bedrijven meer schone energie gaan opwekken?
- Wat kan gemeente doen zodat er minder energie verbruikt wordt? (besparen)

Waar moet de gemeente voor zorgen met de plannen over Energie?

Deelnemers kregen meerdere stellingen voorgelegd die zij op volgorde van belangrijkheid punten moesten geven. De volgende stellingen vond de meerderheid het belangrijkste:

- 1. Zorg dat iedereen de energierekening kan betalen
- 2. Zorg dat het geld dat wordt verdiend met schone energie gaat naar alle inwoners van de gemeente